

РОЛЬ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ MPC-CONDITIONS У РЕГУЛЮВАННІ ПОСТАЧАННЯ МОЛОЧНИХ ПРОДУКТІВ

НЕСТОР Віталій Романович - доктор юридичних наук, професор кафедри теорії держави і права та конституційного права, Міжрегіональна академія управління персоналом

ORCID ID: 0000-0002-8194-1392

DOI: <https://doi.org/10.71404/LAW.UA.2026.1.54>

Міжнародна практика укладання угод у сфері постачання товарів, зокрема молочних продуктів, базується на використанні контрактних умов, що сприяють ефективності, прозорості та правовій стабільності торгових відносин між сторонами. Одним із найбільш поширених і широко застосовуваних стандартів у цій сфері є MPC-Conditions, що регулюють ключові аспекти поставок молочних продуктів. Вони охоплюють вимоги до якості продукції, умови поставок, правила транспортування й зберігання, а також процедури вирішення спорів та визначення відповідальності за порушення умов договору. Застосування таких стандартів є важливим у контексті специфіки молочних продуктів, які відзначаються швидкопсувністю, високими вимогами до якості та безпеки, а також необхідністю дотримання екологічних і санітарних норм.

Особливістю MPC-Conditions є встановлення чітких правил сертифікації продукції, що включає лабораторні перевірки, підтвердження відповідності стандартам харчової безпеки та контроль якості на всіх етапах виробництва і постачання. Завдяки цьому знижується ризик постачання неякісної або небезпечної продукції, що є ключовим фактором для довіри споживачів та успіху постачальників на ринку. Крім того, стандарти передбачають зручні та прозорі механізми врегулювання спорів між сторонами, що дозволяє уникнути затяжних юридичних конфліктів.

Використання MPC-Conditions у контрактах на постачання молочних продуктів дає змогу підприємствам досягти кількох важли-

вих переваг. Зокрема, це забезпечення прозорості угод, зниження юридичних і фінансових ризиків, а також можливість укладання довгострокових партнерських угод із гарантією стабільного постачання якісної продукції. Завдяки дотриманню цих умов компанії мають змогу відповідати законодавчим вимогам, зберігати репутацію надійного постачальника та сприяти розвитку міжнародного співробітництва в сфері торгівлі молочними продуктами. Таким чином, MPC-Conditions стають невід'ємним інструментом для формування стійких та взаємовигідних торговельних відносин.

Ключові слова: MPC-Conditions, міжнародна організація, поставка молочних продуктів, відповідальність, бездіяльність, якість товарів, протиправна поведінка

Постановка проблеми в контексті застосування MPC-Conditions у договорах поставки молочних продуктів полягає в необхідності забезпечення високої якості та своєчасної доставки продукції. Молочні продукти є швидкопсувними, що робить їх транспортування та зберігання складним завданням, яке потребує особливої уваги до строків та умов виконання зобов'язань. У цьому випадку важливо чітко визначити відповідальність сторін за порушення умов поставки, таких як затримка чи невідповідність якості продукції. Відсутність належних умов у контракті може призвести до значних фінансових та репутаційних втрат для учасників угоди.

Наявність MPC-Conditions у контракті допомагає уникнути цих ризиків, створюючи чітке регулювання щодо умов поставки, відповідальності за порушення та інших важливих аспектів виконання угоди. Це дозволяє сторонам уникнути правових спорів і забезпечити належний рівень якості молочних продуктів, що, в свою чергу, відповідає вимогам міжнародних стандартів безпеки та якості. Тому питання точного формулювання умов договору є ключовим для забезпечення ефективного співробітництва між постачальниками та покупцями молочної продукції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій щодо застосування MPC-Conditions у договорах поставки молочних продуктів показує значну увагу до питань ефективного управління ланцюгами постачання та забезпечення якості продукції. Значний внесок у вивчення цієї теми зробили такі дослідники, як Дж. Койль, Х.-К. Поль, Є. Крикавського, Ю. Васьковський та інші.

Метою статті є дослідження впливу застосування MPC-Conditions на ефективність виконання договорів поставки молочних продуктів з урахуванням сучасних вимог до якості та термінів доставки.

Міжнародна практика укладання угод у сфері постачання товарів, зокрема молочних продуктів, базується на використанні різноманітних контрактних умов, що забезпечують ефективність, прозорість і правову стабільність у торгових відносинах між сторонами. Одним із найбільш популярних і широко застосовуваних стандартів є MPC-Conditions, який встановлює чіткі вимоги щодо якості продукції, термінів поставок, транспортування та зберігання, а також механізмів вирішення спорів і відповідальності за порушення умов контракту. Застосування MPC-Conditions у контексті договорів поставки молочних продуктів є надзвичайно важливим для забезпечення належної якості продукції та дотримання всіх вимог законодавства, зокрема у сфері харчової безпеки та екологічних стандартів.

Міжнародні угоди у сфері поставки молочних продуктів мають специфічні харак-

теристики, пов'язані з особливостями самої продукції, її швидкопсувною природою та високими вимогами до її якості та безпеки. Молочні продукти належать до товарів з обмеженим терміном придатності, що значно ускладнює їх транспортування і зберігання. Через ці особливості постачання молочних продуктів потребує ретельного планування і чіткого виконання стандартів, які забезпечують відповідність усім необхідним нормам. Саме тут на допомогу приходять стандарти MPC-Conditions, які мають ключове значення для регулювання угод у цій сфері.

MPC-Conditions являють собою комплекс загальних умов, що можуть бути адаптовані до конкретних угод, зокрема в межах договорів поставки молочних продуктів. Вони встановлюють вимоги до якості продукції, умов транспортування, зберігання та сертифікації, що є критично важливим для забезпечення стабільності постачання та захисту інтересів обох сторін угоди. Під час укладання договорів за стандартами MPC-Conditions обидві сторони мають чітке уявлення про вимоги до товару, його перевірку на відповідність нормам і забезпечення належних умов для збереження якості продукції.

Юридична природа MPC-Conditions полягає в тому, що вони не є умовами, обов'язковими для всіх контрактів, але можуть бути включені до будь-якого договору поставки, якщо сторони визнають їх доцільними та необхідними для виконання угоди. MPC-Conditions виконують роль основи для формулювання більш детальних умов, що дозволяє узгодити між сторонами основні питання, пов'язані з виконанням зобов'язань. Такий підхід до регулювання контракту є ефективним інструментом для уникнення юридичних конфліктів, зменшення ймовірності порушення умов договору та забезпечення прозорості виконання зобов'язань.

У контексті молочних продуктів MPC-Conditions є особливо важливими через те, що вони дозволяють чітко визначити стандарти якості продукції, до яких необхідно привести товар, що поставляється. Ці умови включають вимоги до сертифікації продукції, визначення методів лабораторних

тестів та перевірок, які повинні підтверджувати відповідність молочних продуктів міжнародним стандартам, таким як ISO або HACCP (Hazard Analysis Critical Control Point). Включення цих вимог у контракт дозволяє мінімізувати ризики, пов'язані з поставкою продукції, яка може не відповідати встановленим стандартам якості або безпеки.

Більш того, важливою складовою MPC-Conditions є детальні вказівки щодо дотримання стандартів на кожному етапі поставки — від виробництва до доставки товару кінцевому споживачу. Молочні продукти потребують специфічних умов зберігання та транспортування. За умовами MPC-Conditions, перевірки на відповідність цих вимог здійснюються на кожному етапі процесу — від виробництва до доставки на склад замовника. Це дозволяє забезпечити високий рівень безпеки та якості товару на всіх етапах ланцюга постачання.

Таким чином, юридична природа MPC-Conditions виступає як основа для ефективного та стабільного виконання договорів поставки молочних продуктів, забезпечуючи сторонам можливість чітко формулювати вимоги до якості продукції, умов транспортування та зберігання, а також впроваджувати відповідні механізми контролю. Ці умови дозволяють мінімізувати правові ризики, пов'язані з порушенням умов контракту, а також сприяють створенню стабільних та довгострокових бізнес-відносин між постачальниками та замовниками молочних продуктів [1].

Вимоги до якості продукції є однією з найбільш важливих складових MPC-Conditions, особливо в контексті поставки молочних продуктів. Це зумовлено високою чутливістю молочних виробів до змін температури, умов зберігання та транспортування, а також швидким терміном їх придатності. Молочні продукти, як і інші харчові товари, підпадають під суворі нормативи, які встановлюються як на національному, так і на міжнародному рівнях, зокрема через різноманітні сертифікати якості та стандарти безпеки.

Міжнародні організації, такі як Світова організація охорони здоров'я (ВООЗ)

та Міжнародна організація зі стандартизації (ISO), встановлюють загальні правила та рекомендації щодо безпеки та якості молочних продуктів. В Україні національні органи стандартизації, зокрема Держспоживстандарт та інші контролюючі органи, відповідають за впровадження відповідних стандартів і вимог для забезпечення безпеки харчової продукції на внутрішньому ринку. Всі ці норми визначають вимоги до складу, якості, безпеки, а також до зовнішнього вигляду молочних продуктів [2].

Одним із найважливіших аспектів у визначенні якості молочних продуктів є їхня відповідність стандартам безпеки харчування. Це включає перевірку на наявність шкідливих речовин, таких як пестициди, важкі метали, залишки антибіотиків та інших шкідливих добавок, які можуть потрапити в продукт під час виробництва або транспортування. Для молочних продуктів важливими є також вимоги щодо вмісту жиру, білків, вуглеводів, а також рівня кислотності та інших фізико-хімічних показників, що можуть змінюватися в залежності від умов зберігання та обробки продукту.

Для того, щоб молочні продукти відповідали вимогам якості та безпеки, постачальники повинні забезпечити наявність сертифікатів якості. Ці сертифікати підтверджують, що продукція пройшла відповідні лабораторні дослідження та відповідає встановленим стандартам. Сертифікація, зокрема в рамках системи HACCP, є обов'язковою для багатьох виробників, оскільки ця система дозволяє ідентифікувати і контролювати критичні точки в процесі виробництва, які можуть впливати на безпеку кінцевого продукту. ISO 22000 є ще однією важливою сертифікацією, яка забезпечує відповідність молочних продуктів міжнародним стандартам щодо безпеки харчових продуктів [3].

Для постачальників молочних продуктів це також означає необхідність надання відповідних документів, які підтверджують якість та безпеку товару на кожному етапі постачання — від виробництва до доставки споживачу. Це можуть бути лабораторні висновки, протоколи випробувань, а також підтвердження, що продукція проходила всі

необхідні етапи контролю якості відповідно до встановлених міжнародних стандартів.

У разі порушення вимог до якості продукції постачальник може бути притягнутий до відповідальності. У таких випадках можуть застосовуватися різноманітні юридичні санкції, зокрема штрафи, вимога про повернення продукції або її заміну, а також компенсація збитків, понесених покупцем через порушення умов контракту. Окрім цього, постачальник може втратити свою репутацію на ринку, що матиме довгострокові наслідки, такі як втрату клієнтів або відмову від співпраці з іншими партнерами. Враховуючи високі вимоги до безпеки харчових продуктів, постачальник молочних продуктів має велику відповідальність за дотримання всіх стандартів і нормативів.

Завдяки детальним вимогам до якості, MPC-Conditions допомагають захистити споживачів від продукції, що не відповідає встановленим вимогам, а також забезпечують стабільність ринку, дозволяючи виробникам і постачальникам товарів уникати юридичних та фінансових ризиків. Цей підхід є не лише запобіжником від порушень, але й сприяє розвитку взаємної довіри між постачальниками та покупцями, забезпечуючи стійкість та ефективність бізнес-відносин.

Молочні продукти є одними з найбільш вразливих товарів на всіх етапах ланцюга поставок через їхню швидкопсувну природу. Задля збереження їхньої якості та безпеки в умовах транспортування та зберігання, необхідно суворо дотримуватися встановлених вимог, які визначаються як міжнародними стандартами, так і умовами, прописаними в контрактних угодах на основі MPC-Conditions. Урахування цих вимог є основою для забезпечення ефективності постачання молочних продуктів і мінімізації ризиків, що можуть виникнути через невідповідні умови зберігання або транспортування [4].

Неналежні умови транспортування можуть призвести до забруднення товару, що не тільки порушує умови контракту, але й може загрожувати здоров'ю споживачів. Враховуючи це, MPC-Conditions передбачають детальні правила щодо санітарії та чи-

стоти як самого транспорту, так і всіх упаковок та контейнерів, у яких перевозяться продукти. Зазначається, що перед початком перевезення кожен транспортний засіб повинен бути перевірений на відповідність санітарним вимогам, а також бути обладнаний відповідними засобами для підтримки температури і гігроскопічних умов.

Важливою складовою MPC-Conditions є також вимоги щодо контролю за термінами зберігання продукції. Молочні продукти мають обмежений термін придатності, що зумовлює необхідність швидкого обігу товарів на ринку. У разі порушення умов щодо зберігання товар може втратити свої споживчі властивості, що знижує його якість і робить його непридатним для продажу. З метою уникнення подібних ситуацій, MPC-Conditions можуть включати вимоги щодо регулярного контролю стану товару на складах, а також до проведення інспекцій та лабораторних тестів для перевірки його безпеки та якості.

Порушення умов транспортування та зберігання має серйозні юридичні наслідки для сторін угоди. Якщо продукт не відповідає умовам, зазначеним у контракті, постачальник може бути притягнутий до відповідальності за порушення умов договору. Це може включати вимогу про повернення або заміну продукції, компенсацію збитків покупця, а також застосування штрафів, якщо таке передбачено умовами контракту. Крім того, у разі значних порушень, таких як зараження продукції або її непридатність через неналежні умови транспортування або зберігання, можливе порушення законодавства у сфері безпеки харчових продуктів, що може призвести до штрафів або інших санкцій з боку державних органів [5].

Враховуючи всі ці аспекти, MPC-Conditions є важливим інструментом для регулювання умов транспортування та зберігання молочних продуктів, що дозволяє забезпечити їх високу якість і безпеку на всіх етапах постачання. Завдяки чітким вимогам і механізмам контролю, прописаним у контракті, можна не тільки знизити ризики втрати якості продукції, але й забезпечити стабільність і надійність взаємних зобов'язань між сторонами угоди.

Молочні продукти мають обмежений термін придатності, тому особливо важливо, щоб усі етапи постачання, починаючи від виробництва до доставки до покупця, відбувалися у чітко визначені строки. У MPC-Conditions передбачено, що терміни виконання зобов'язань можуть бути переглянуті у разі форс-мажорних обставин, однак будь-яке відхилення від них має бути погоджене сторонами і документально оформлене. Це дозволяє зберігати баланс між гнучкістю і чітким дотриманням графіків поставок, що важливо для мінімізації ризиків, пов'язаних із поставкою молочних продуктів.

У разі порушення термінів виконання зобов'язань у рамках MPC-Conditions, на порушника можуть бути накладені санкції, що мають на меті відшкодування збитків або компенсацію витрат, які виникли внаслідок затримки. Це можуть бути штрафи, нараховані за кожен день затримки, або інші економічні наслідки, залежно від умов конкретного договору. Важливою частиною є також передбачення механізмів вирішення спорів, якщо однією зі сторін було порушено терміни виконання зобов'язань. Зазвичай такі умови прописуються чітко, щоб уникнути непорозумінь і забезпечити ефективно вирішення конфліктів на стадії їх виникнення.

Додатково, MPC-Conditions часто включають поняття «термін виконання зобов'язань», яке враховує не лише фізичну доставку продукції, а й надання всіх необхідних супутніх документів, таких як сертифікати якості, документи на відповідність стандартам безпеки, що підтверджують правомірність товару для продажу. Це дозволяє сторонам угоди уникати затримок не лише у доставці товару, а й у процесі його приймання, що важливо для збереження своєчасності всіх етапів постачання [6].

Таким чином, строки виконання зобов'язань в рамках MPC-Conditions є важливим інструментом для забезпечення своєчасної і безпечної поставки молочних продуктів, а також для регулювання відповідальності сторін у разі затримок. Вони створюють чітку правову основу для належного виконання контракту, знижуючи ризики для обох сторін угоди і сприяючи розви-

тку довгострокових і стабільних бізнес-відносин.

Застосування MPC-Conditions у договорах поставки молочних продуктів є важливим правовим інструментом, що забезпечує належне виконання умов угоди і мінімізує ризики, пов'язані з порушенням контрактних зобов'язань. Оскільки молочні продукти є швидкопсувними товарами, своєчасність їх постачання і належні умови транспортування та зберігання мають критичне значення для збереження якості продукції та її безпеки для споживання. Включення MPC-Conditions до договору дозволяє детально прописати всі аспекти постачання, що забезпечує прозорість і узгодженість між сторонами.

Одним із головних переваг MPC-Conditions є чітке регулювання вимог до якості молочних продуктів. Це дозволяє покупцям бути впевненими в тому, що продукція, яка постачається, відповідає стандартам безпеки і якості. Враховуючи, що молочні продукти є продуктами харчування, які мають короткий термін придатності, правильне зберігання і транспортування відіграють вирішальну роль у їхній якості. MPC-Conditions чітко визначають необхідні умови транспортування (температурний режим, терміни доставки) та вимоги до зберігання на складах, що допомагає уникнути втрати якості через порушення умов поставки.

Також важливою складовою є механізми вирішення спорів, прописані в MPC-Conditions. Оскільки поставка молочних продуктів включає безліч факторів, таких як своєчасність, дотримання температурних режимів, відповідність стандартам якості, можуть виникати ситуації, коли одна зі сторін не виконує свої зобов'язання. MPC-Conditions визначають процедуру вирішення конфліктів, що дозволяє уникнути судових спорів і досягти компромісу між сторонами. Це може включати посередництво, арбітраж або інші методи альтернативного вирішення спорів, що є значно менш витратними і швидшими, ніж судові процеси.

Застосування MPC-Conditions допомагає не лише мінімізувати ризики, але й сприяє розвитку довірчих і стабільних бізнес-від-

носин між постачальниками і покупцями молочних продуктів. Це особливо важливо для підприємств, що працюють на міжнародних ринках, де необхідно дотримуватися не лише національних, але й міжнародних стандартів якості та безпеки продукції. У таких випадках MPC-Conditions служать гарантією того, що всі етапи поставки відбудуться відповідно до узгоджених умов, що дозволяє забезпечити стабільність та ефективність бізнесу на всіх рівнях [6].

Отже, включення MPC-Conditions у договір поставки молочних продуктів є важливим інструментом для ефективного регулювання умов поставки, зниження ризиків і забезпечення безпеки та якості товару. Вони дозволяють сторонам угоди чітко визначити свої обов'язки, терміни та процедури, що допомагає уникнути конфліктів і забезпечити надійне виконання зобов'язань.

Висновки

Таким чином, юридична природа MPC-Conditions полягає в їхній здатності регулювати основні аспекти виконання договорів поставки молочних продуктів, забезпечуючи належний рівень безпеки, якості та своєчасності виконання зобов'язань. Вони є важливим інструментом для забезпечення правової стабільності та ефективності ділових відносин, а також захисту інтересів сторін угоди. Використання MPC-Conditions у міжнародних контрактах дозволяє уникнути значних юридичних ризиків і забезпечити взаємне задоволення вимог обох сторін. Надалі, розвиток міжнародної практики у сфері постачання молочних продуктів потребує подальшого вдосконалення стандартів якості та безпеки, що може бути досягнуто шляхом адаптації MPC-Conditions до нових умов ринку та законодавчих вимог.

Література

1. MPC-Conditions for use within the European Union URL: https://issuu.com/nnkc.nl/docs/mpc_-_2018_engels
2. Hunter R.J. Effect of storage time and temperature of milk protein concentrate (MPC85) on the renneting properties of skim milk fortified with MPC85 URL : [https://www.researchgate.net/publication/229142995_Ef-](https://www.researchgate.net/publication/229142995_Effect_of_storage_time_and_temperature_of_milk_protein_concentrate_MPC85_on_the_renneting_properties_of_skim_milk_fortified_with_MPC85)

fect_of_storage_time_and_temperature_of_milk_protein_concentrate_MPC85_on_the_renneting_properties_of_skim_milk_fortified_with_MPC85

3. Hazard Analysis and Critical Control Points URL : <https://www.fda.gov/food/guidance-regulation-food-and-dietary-supplements/hazard-analysis-critical-control-point-haccp>

4. Munkh-Amgalan G. Structural, functional, and physicochemical characterization of fermented whey protein concentrates recovered from various fermented-distilled whey URL : https://www.researchgate.net/publication/363447800_Structural_functional_and_physicochemical_characterization_of_fermented_whey_protein_concentrates_recovered_from_various_fermented-distilled_whey

5. Safoso «Транспортування (перевезення) молока та молочних продуктів. Найкращі практики» URL : <https://qftp.org/wp-content/archive/ukr/3-19-U~1.PDF>

6. About the MPC Conditions – Gemzu URL: <https://www.gemzu.nl/paginas/openbaar/mpc-conditions/about-the-mpc-conditions>

References

1. MPC-Conditions for use within the European Union URL: https://issuu.com/nnkc.nl/docs/mpc_-_2018_engels
2. Hunter R.J. Effect of storage time and temperature of milk protein concentrate (MPC85) on the renneting properties of skim milk fortified with MPC85 URL : [https://www.researchgate.net/publication/229142995_Ef-](https://www.researchgate.net/publication/229142995_Effect_of_storage_time_and_temperature_of_milk_protein_concentrate_MPC85_on_the_renneting_properties_of_skim_milk_fortified_with_MPC85)
3. Hazard Analysis and Critical Control Points URL : <https://www.fda.gov/food/guidance-regulation-food-and-dietary-supplements/hazard-analysis-critical-control-point-haccp>
4. Munkh-Amgalan G. Structural, functional, and physicochemical characterization of fermented whey protein concentrates recovered from various fermented-distilled whey URL : [---

409](https://www.researchgate.net/publication/363447800_Structural_functional_and_physicochemical_characterization_of_ferment-</div><div data-bbox=)

ed_whey_protein_concentrates_recovered_from_various_fermented-distilled_whey

5. Safoso «Transportuvannya (perevezennya) moloka ta molochnykh produktiv. Naykrashchi praktyky» URL : <https://qftp.org/wp-content/archive/ukr/3-19-U~1.PDF>

6. About the MPC Conditions – Gemzu URL: <https://www.gemzu.nl/paginas/openbaar/mpc-condities/about-the-mpc-conditions>

THE ROLE AND EFFECTIVENESS OF MPC-CONDITIONS IN REGULATING THE SUPPLY OF DAIRY PRODUCTS

The international practice of concluding agreements in the field of supply of goods, including dairy products, is based on the use of contractual terms and conditions that promote efficiency, transparency and legal stability of trade relations between the parties. One of the most common and widely used standards in this area is the MPC-Conditions, which govern key aspects of dairy supply. They cover product quality requirements, delivery terms, transportation and storage rules, as well as dispute resolution procedures and liability for breach of contract. The application of such standards is important in the context of the specifics of dairy products, which are characterized by perishability, high quality and safety requirements,

as well as the need to comply with environmental and sanitary standards.

The MPC-Conditions are distinguished by the establishment of clear rules for product certification, including laboratory testing, confirmation of compliance with food safety standards, and quality control at all stages of production and supply. This reduces the risk of supplying low-quality or unsafe products, which is a key factor for consumer confidence and supplier success in the market. In addition, the standards provide for convenient and transparent dispute resolution mechanisms between the parties, which helps to avoid protracted legal conflicts.

The use of MPC-Conditions in dairy supply contracts allows companies to achieve several important benefits. In particular, it ensures transparency of transactions, reduces legal and financial risks, and allows for long-term partnership agreements with a guarantee of a stable supply of quality products. By complying with these conditions, companies are able to meet legal requirements, maintain their reputation as a reliable supplier and promote international cooperation in the dairy trade. Thus, MPC-Conditions become an integral tool for building sustainable and mutually beneficial trade relations.

Key words: MPC-Conditions, international organization, supply of dairy products, liability, inaction, quality of goods, unlawful behavior